

Z twórcą Almanachu Szymonem Konkolem rozmawia Patrycja Mrowiec.

Kompendium potrzebnej wiedzy

Skąd pomysł na stworzenie strony dotyczącej tematyki cukierniczo-piekarskiej?

Stworzenie portalu podyktowane było głównie brakiem podręcznika dostosowanego do potrzeb zmieniającego się programu nauczania, który zawierałyby treści zarówno z zakresu technologii produkcji piekarsko-cukierniczej, jak i dziedzin pokrewnych.

Forma Almanachu pozwala na łatwy dostęp do materiałów dydaktycznych – strona jest wykorzystywana podczas zajęć szkolnych prowadzonych w pracowniach komputerowych. Efekty są rewelacyjne – młodzież z większym zainteresowaniem uczestniczy w zajęciach i ma możliwość współtworzenia Almanachu. W chwili obecnej materiały wykorzystuje się w szkole średniej, zawodowej, a szczególnie w szkole zawodowej specjalnej. Właśnie tam znajduje zastosowanie cały potencjał Almanachu: młodzież ze specyficznymi trudnościami (np. w pisaniu ze słuchu, czytaniu, abstrahowaniu) może dostosować tempo pracy do własnych potrzeb, przy czym trzeba tu niewielkiej ingerencji nauczyciela prowadzącego zajęcia.

Almanach to dzieło pisane przez wielu autorów – ile w rzeczywistości osób bierze udział w tworzeniu portalu?

Początkowo było to pięcioro uczniów, ja natomiast zamieszczałem w Almanachu notatki, które przygotowałem podczas pracy w ZSZ. Z biegiem czasu pojawiła się potrzeba uzupełnienia treści o materiał z innych pokrewnych przedmiotów i dostosowanie go do potrzeb technikum. Grupa uczniów z Technikum Technologii Żywności (w Rybniku i w Żorach) zaczęła opracowywać nowe działy Almanachu, które z czasem stały się podstawą ich prac dyplomowych. Założeniem wszystkich działań było takie pokierowanie pracami nad dyplomem, by ten mógł stać się praktycznym opracowaniem, dającym wskazówki do codziennej pracy cukiernika, a nie tylko suchym, teoretycznym tekstem.

Wiele osób zapewne interesuje się pochodzeniem materiałów do strony. Są oczywiście prace samych uczniów, ale doszukałam się też materiału filmowego Telewizji Akademickiej. A reszta treści teoretycznych? Jakże jest ich źródło?

Większość treści zawartych w skryptach w dziale „Technologia Ciastkarska” oraz „Surowce i Materiały” pochodzi z moich materiałów przygotowywanych

do lekcji i wykładów z początkowych lat pracy w ZSZ nr 5 w Rybniku. „Technologia Żywności” i „Mikrobiologia Żywności” zostały wzbogacone o treści opracowane przez uczniów TTŻ, z kolei skrypt „Produkcja Piekarska” opiera się przede wszystkim na materiałach zebranych przez mojego kolegę, wieloletniego

nauczyciela i wybitnego znawcę-praktyka Józefa Wawrzyńczyka. „Systemy Jakości” powstały z materiałów udostępnionych przez fachowca z dziedziny wdrażania systemu HACCP, mgr inż. Małgorzatę Plesińską, a „Wyposażenie Techniczne” i „Przegląd Branż” w całości opierają się na pracach dyplomowych moich uczniów TTŻ w ZS nr 1 w Żorach.

Bibliografia treści Almanachu zawiera praktycznie wszystkie dostępne opracowania podręcznikowe z omawianych dziedzin.

Czy powstaje coś nowego, czy strona aktualizowana jest o współczesną wiedzę z zakresu cukiernictwa i piekarstwa?

Almanach jest opracowaniem, które nigdy nie zostanie zamknięte, w każdym bądź razie mam taką nadzieję. Nowe treści pojawiają się, gdy w prace włączają się nowi ludzie oraz gdy piszemy o nowinkach technologicznych.

Częstotliwość aktualizacji jest zmienna, ale średnio co miesiąc zamieszczamy coś nowego. Obecnie przygotowywane są nowe publikacje związane

z rozszerzeniem skryptu „Surowce i materiały” oraz „Produkcja piekarska”, wkrótce pojawią się również tegoroczne publikacje prac dyplomowych. Do skryptów dodany zostanie dział poświęcony fizjologii człowieka.

Co jeszcze planuje Pan zrobić ze stroną?

W planach jest rozszerzenie Almanachu o treści z zakresu technologii innych branż przemysłu spożywczego, wymusza to niejako zapotrzebowanie użytkowników tego portalu, których stale przybywa – już obecnie odnotowuje się statystycznie około 300/400 odwiedzin dziennie, to spora ilość jak na niekomercyjny portal. Mam również nadzieję, że uda mi się pozyskać nowe osoby zainteresowane własnym wkładem we wzbogacenie treści Almanachu.

Jakie były reakcje środowiska nauczycielskiego i uczniowskiego na Almanach?

To trudne pytanie. Mógłbym powiedzieć, że początkowo spotkałem się z niechęcią i powątpiewaniem, jeżeli chodzi o redagowanie podręcznika w tej formie i założenie, iż będzie on pisany przez uczniów dla uczniów. Konsekwentny rozwój Almanachu i duże zainteresowanie zarówno ze strony uczniów, jak i nauczycieli z innych szkół oraz wykładowców z uczelni spowodowały, że stosunek do Almanachu zmienił się. Obecnie portal jest narzędziem komunikacji pomiędzy nauczycielami pokrewnych przedmiotów z wielu szkół. Przyczynił się również do powstania Sieci Szkół Współpracujących. Zawiera sporo materiałów kierowanych głównie do nauczycieli (projekty i konspekty lekcji). Znajdują się w nim także programy i projekty realizowane przez zaproszonych nauczycieli. Serwis daje też możliwość publikacji autorskich opracowań – zarówno uczniom, jak i nauczycielom.

Wielu internautów wypowiadających się na forum serwisu życzyłoby sobie udostępnienia większej ilości materiału. Czy liczy się Pan ze zdaniem internautów i jaki mają oni wpływ na powstawanie strony?

Osoby odwiedzające stronę, zostawiające tam swoje sugestie, kształtują rozwój portalu. Kolejne działy pojawiały się często jako reakcja na zapotrzebowanie uczniów czy nauczycieli. Udostępnienie większej ilości materiału jest obecnie utrudnione czynnikami technicznymi. Serwer friko.pl, na którym zainstalowany jest Almanach, to serwis bezpłatny, z ograniczoną ilością miejsca. Korzystanie z pojemniejszych serwerów wiąże się ze sporymi opłatami.

Obecnie dostępna jest pełna wersja Almanachu na CD lub w formatach Word i PDF.

Partnerski Program Szkół Współpracujących jest projektem kierowanym do nauczycieli i uczniów szkół różnego typu deklarujących wolę współdziałania w różnych sferach pracy szkoły. Program jest inicjatywą oddolną nauczycieli. Współpraca pomiędzy placówkami odbywa się w oparciu o indywidualne potrzeby placówek.

Partnerstwo umożliwia rozszerzenie możliwości działalności szkół o udostępnioną bazę, doświadczenie kadry pedagogicznej i zasoby innych placówek oraz płynny przepływ informacji pomiędzy placówkami.

We współpracy mogą uczestniczyć wszyscy nauczyciele i zespoły uczniowskie deklarujące wolę współdziałania.

Jak ocenia Pan program nauczania zawodowego w zawodzie cukiernik/piekarz, jego adekwatność do wymagań rynku i pracodawców?

Istnieje duża rozbieżność pomiędzy szkolnym programem nauczania przedmiotów zawodowych a realizowanym programem praktycznej nauki zawodu. Ogromne różnice są także w programach realizowanych w poszczególnych szkołach. Zaryzykowałbym stwierdzenie, że każda szkoła uczy innych treści w ramach tych samych przedmiotów. Ponadto często jest to tylko teoria. Stosowane przez nauczycieli podręczniki są przestarzałe, a przekazywana uczniom wiedza nt. nowoczesnych technik i technologii oraz wyposażenia technicznego znikoma. Wynika to z faktu, że wielu nauczycieli przedmiotów zawodowych nie miało dotąd możliwości uczestniczenia w produkcji. Co więcej, nie widziało nawet zakładu piekarskiego czy cukierniczego. Sądzę, że nieodzownym czynnikiem nowoczesnej edukacji jest organizacja warsztatów dla nauczycieli technologów. Czasami są organizowane warsztaty poświęcone nowoczesnym technologiom produkcji, jednak takie przedsięwzięcie wymaga dużego zaangażowania grupy pasjonatów i finansowania z pozaszkolnych środków, a to znacznie ogranicza zakres tworzenia warsztatów.

Jakie ma Pan plany na przyszłość? Te związane z zawodem nauczyciela i te związane z Almanachem?

Moją ambicją jest stworzenie sieci współpracujących ze sobą placówek kształcących młodzież rzemieślniczą. Proces ten został już zapoczątkowany pod patronatem Ośrodka Kształcenia Zawodowego „CECH”, działającego przy Cechu Rzemiosł w Rybniku. Mam nadzieję, że przedsięwzięcie będzie stale się rozwijać i przyniesie wiele wspólnych inicjatyw.

Jeżeli chodzi o plany związane z Almanachem, moim dążeniem jest opublikowanie go w druku (w formie podręcznika). Poszukuję również nowej lokalizacji dla jego internetowej wersji, która umożliwi pełny i szybki dostęp do serwisu. Oczywiście chcę w dalszym ciągu rozbudowywać Almanach, by stał się kompendium potrzebnej wiedzy. □